

**Posudek práce předložené k obhajobě
na Matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy**

- posudek vedoucí/vedoucího   posudek oponentky/oponenta
 bakalářské práce   diplomové práce

Název práce: **Fyzikální znalosti českých maturantů na gymnáziích – analýza výsledků po tematických oblastech**

Jméno, příjmení a tituly autora práce: Tereza Houserová

Studijní program: Fyzika zaměřená na vzdělávání

Rok odevzdání: 2024

Jméno a tituly oponentky/-ta: RNDr. Marie Snětinová, Ph.D.

Pracoviště: Katedra didaktiky fyziky, MFF UK

E-mail: marie.snetinova@matfyz.cuni.cz

Hodnocená oblast	Hodnocení
Oborová úroveň (zejména fyzikální)	Není relevantní / Neposuzují
Didaktická úroveň (zejména metody sběru a analýzy dat v didaktickém výzkumu, přiměřenost vzniklých materiálů)	Velmi dobrá
Práce s literaturou	Velmi dobrá
Jazyková úroveň práce (srozumitelnost textu, členění textu, stylistika, pravopis)	Výborná
Grafická úroveň práce (formátování textu, typografie, přehlednost tabulek, kvalita obrázků, videí)	Velmi dobrá
Zásady pro vypracování práce	Splněny

Slovní hodnocení (včetně upřesnění případných výhrad; mj. lze posoudit originalitu a kreativitu zvolených řešení, náročnost tématu apod.):

Studentka se v rámci této práce zapojila do testování fyzikálních znalostí maturantů na českých gymnáziích. Ve výzkumném týmu v r. 2023 zadali žákům stejný test, který byl použit v r. 1995 během šetření TIMSS. Studentčíným úkolem bylo porovnat výsledky z těchto let po tematických celcích a provést podrobnější rozbor některých úloh. Velmi oceňuji, že se studentka podílela na zadávání testů, vyhodnocování odpovědí i zpracování dat. Pro studenta bakalářského studia považuji tuto práci za časově a odborně náročnou.

Co se týká vyhodnocování dat, studentka použila vhodné statistické metody. Srovnávala, zda jsou rozdíly ve výsledcích mezi roky 1995 a 2023 statisticky významné, přičemž hladinu významnosti stanovila na 5 %, což je běžná a vhodná volba.

Za zásadní chybu, kterou promítám i do hodnocení této práce, považuji, že studentka nepracovala se statistickou významností při interpretaci výsledků. Například u tematického celku Mechanika (str. 13) studentka uvádí, že se žáci v r. 2023 zlepšili v šesti úlohách. Statisticky významný rozdíl je však jen u jedné úlohy (G09). U ostatních pěti úloh je p -hodnota výrazně vyšší než hladina významnosti 0,05. To znamená, že rozdíl mezi průměrnými úspěšnostmi skupin z let 1995 a 2023 není statisticky významný. Na základě dat tedy nemáme dostatek důkazů k odmítnutí nulové hypotézy, která říká, že mezi skupinami není rozdíl. Tato chyba se opakuje u všech tematických celků (podkapitoly 3.3.1.-3.3.5.).

V kapitole 3.4 (str. 33) studentka uvádí, že úloha H10 patří mezi ty, ve kterých se žáci v roce 2023 nejvíce zlepšili, ale rozdíl není statisticky významný (viz p -hodnota v tab. 11, str. 17). V úvodu odstavce na stejné stránce uvádí, že se žáci v r. 2023 významně zlepšili [pravděpodobně je tím myšlen statisticky významný rozdíl] ve třech úlohách, správně jde o čtyři úlohy (G09, G13, E02 a E07). Zhoršení tedy nastalo u 29, nikoli 30 úloh.

V tabulkách porovnávajících průměrnou úspěšnost žáků v jednotlivých tematických oblastech (podkapitoly 3.3.1.-3.3.5.) jsou uvedeny sloupce s výsledky dívek a chlapců, ale studentka s těmito daty dále nepracuje. Tato data jsou zde tedy zbytečná a znepráhledňují dané tabulky.

Mé další výhrady se týkají nepřesného, nedostatečného či chybějícího vysvětlení některých částí textu:

- V tabulce 1 na str. 3 je uvedeno, že v r. 1999 proběhla videostudie. Jak tato informace zapadá do tabulky testování TIMSS? K jakému ročníku se videostudie vztahuje a proč je tato informace v tabulce uvedena?
- Z textu v posledním odstavci kapitoly 2.2. (str. 5) není jasné, kolik kodérů hodnotilo každou úlohu. Hodnotili všichni čtyři kodéři všechny úlohy, nebo každý jen část? Co znamená „další kodér“? Jde o pátého kodéra, nebo o jednoho z uvedených čtyř? A co je „dvojí kódování“ uvedené v poznámce pod čarou?
- Na str. 8 jsou intervaly Cohena d zaspány matematicky zcela nesprávně a nesrozumitelně.
- V úvodu kapitoly 3 (str. 9) chybí p -hodnota u poznámky o statisticky významném zhoršení celkové průměrné úspěšnosti žáků.
- Na str. 15 studentka poprvé hovoří o „neuvolněné úloze“. Tento pojem by měl být vysvětlen pro čtenáře neznalé testování TIMSS (či obdobných výzkumů).

- V příloze 2 jsou v tabulkách úlohy označeny jako výběr/krátká/dlouhá. V textu práce ale není vysvětleno, co to znamená.

Co se týká práce s literaturou, studentka používá relevantní zdroje a jednotný citační styl. K práci s literaturou mám dvě výhrady:

1. Literatura v textu není číslována podle pořadí zmínění.
2. Na konci strany 6 studentka uvádí, že určitá data převzala „z hrubopisu disertační práce Petry Pschotnerové“. Dle mého by zde mělo být jasně uvedeno, že data byla převzata se souhlasem a kdo je PP, resp. jak její práce souvisí s tématem této bakalářské práce.

Po jazykové i grafické stránce je předkládaná práce zpracovaná velmi dobře. Text je srozumitelný, vhodně členěný, s malým množstvím překlepů (např. str. 4, 4. řádek shora: „...která by se dala ...“; str. 27, 2. řádek zdola: „...text úlohy s kódovacím manuálem ...“; str. 28, 3. řádek zdola: „v úvodu kapitoly 2. (nikoli 2.5.)“). V tabulce 19 (str. 28) chybí vyznačení kódu s největším počtem odpovědí a v tab. 20 (str. 29) nejsou označeny tři úlohy se statisticky významným rozdílem (G14, H03, H05). Až na již zmíněné nadbytečné uvedení sloupců Dívky/Chlapci v tabulkách v kap. 3.3.1.-3.3.5. považuji všechny tabulky za přehledné.

Jak uvádím již v úvodu, zadání této práce a úkoly s ním spojené považuji za relativně náročné, studentka se s nimi nicméně velmi dobře vypořádala. Je zřejmé, že odvedla velký kus práce.

Případné otázky k obhajobě:

1. Na str. 27 studentka uvádí, že „*trénování řešení fyzikálních problémů ve škole žákovi může následně pomoci řešit i jiné úkoly, které nemusejí mít s fyzikou nic společného.*“ Co konkrétně se podle studentky žák naučí, pokud ve škole bude řešit úlohu, ve které má „*navrhnout pokus, v němž by využil ozvěny od stěny školní budovy pro změření rychlosti zvuku*“?
2. TIMSS je v dnešní době zkratka pro Trends in International Mathematics and Science Study. Kdy a proč došlo ke změně z původního Third International Mathematics and Science Study?

Předloženou práci

doporučuji

nedoporučuji

uznat jako práci bakalářskou.

Předloženou práci hodnotím stupněm: **Velmi dobře**

Datum a místo: Praha, 19. 8. 2024

Podpis: